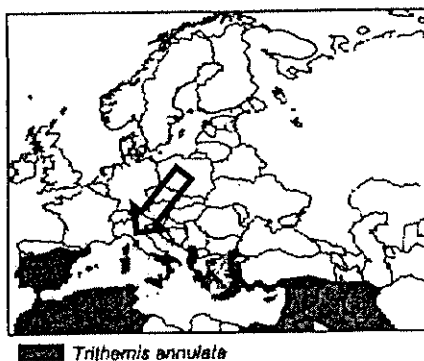

Bevestiging van noordelijke uitbreiding van *Trithemis annulata* in Italië

In de Guide des Libellules d'Europe et d'Afrique du Nord (D'Aguilar & Dommenget, 1998) wordt gemeld dat de Purperlibel (*Trithemis annulata*) bezig is met een opmars vanuit het zuiden. Deze soort werd tot in de jaren '70 vrijwel alleen in Afrika gezien, maar in 1978 werd hij waargenomen in Spanje, in 1989 op Corsica en in 1994 net over de Pyreneeën in Frankrijk.

Verspreidingskaartje van *Trithemis annulata* uit D'Aguilar & Dommenget (1998). Pijl: genoemde noordelijkste vindplaats in Italië.

Op het verspreidingskaartje is de noordgrens nu (vanaf Corsica in oostelijke richting) getrokken via Rome door Italië naar Albanië en verder via de Mediterrane kusten naar het Midden-Oosten. Daarnaast is er een stip getekend in Toscana (Italië), ter hoogte van Corsica. Het betreft hier kennelijk een geïsoleerde waarneming. Tijdens mijn vakantie deze zomer heb ik op deze plek (om precies te zijn: het natuurreservaat ten westen van Massa Marittima) *Trithemis annulata* gezien. Daarmee wordt deze tot nu toe (voorzover ik weet) meest noordelijke waarneming bevestigd. Het dier fourageerde langs een uit grof grind bestaande oever van een meertje, een bekend habitat van deze soort. De gedachte bestaat dat deze soort, net als de Vuurlibel (*Crocothemis erythraea*), bezig is zijn areaal uit te breiden, deels als gevolg van het broeikaseffect, deels als nog steeds voortdurende aanpassing aan een meer gematigd klimaat. Het dier is van een oogverblindende schoonheid door zijn stralend violette kleur; in dit geval was dat nog veel sterker en uitgebreider dan op de foto in de Veldgids. In ieder geval een soort om in het vervolg goed op te letten, als je in bijvoorbeeld Zuid-Frankrijk bent: verdere uitbereiding ligt immers voor de hand.

Dick Bal
d.bal@eclnv.agro.nl

Overzicht van recente veranderingen in de libellenfauna van Engeland & Ierland

Net is verschenen in Atropos, een Brits Libellen en Vlinder tijdschrift een artikel van Adrian Parr (Parr, A.J., 2000. An annotated list of the odonata of Britain and Ireland. Atropos 11: 10-20.). Het betreffende nummer van Atropos kan besteld worden bij de uitgever: 36 Tinker Lane, Meltham, Huddersfield, West Yorkshire HD7 3EX, Great Britain. Kosten 6 Britse ponden, inclusief verzending. Bij de auteur zijn eventueel enkele overdrukken van het artikel verkrijgbaar. Citeren kan het best naar dit originele Engelse artikel plaatsvinden. Hier in de NVL-Nieuwsbrief een grotendeels Engelstalig uittreksel van dit artikel: de tekst van die soorten waarvan het voorkomen in Engeland en Ierland de laatste vijf jaren (na het verschijnen van de Britse Atlas; Merritt *et al.*, 1996) het meest zijn veranderd.

Er is de afgelopen vijf jaren relatief veel in het voorkomen van Britse libellen veranderd. Enerzijds kunnen de wijzigingen te wijten zijn aan meer en intensievere studie van de Britse libellen anderzijds is er waarschijnlijk sprake van veranderingen onder invloed van het klimaat. In deze samenvatting is de indeling in vier categorieën aangehouden zoals in het originele artikel.

Category A. Species resident in Britain & Ireland or recorded as a genuine immigrant.

Erythromma viridulum

Apparently a recent colonist. Discovered for the first time in Britain at three sites in one region of Essex during 1999 (Dewick & Gerussi 2000). Given the recent range expansion of this species on the near Continent (see Wasscher 1999), other colonies may await discovery.

Aeshna affinis

Vagrant. A male was captured at Romney Marsh, Kent on 5 August 1952, and a 'probable' was reported from near Bristol on 14 August 1992 (Parr 1996). Given the increased frequency of records from northern Europe in recent years (Parr 2000), it is possible that the species may have been overlooked.

Anax imperator

A common breeding species in parts of England and Wales, with a largely southerly distribution though its range is currently expanding northwards. The first records for Ireland were made in Co. Wexford during July 2000 (R. Thompson pers. comm.).

Anax parthenope

A scarce migrant and conceivably a potential colonist. Records appear to be genuinely increasing in frequency. Although there is an undocumented record from Cornwall in the mid 1980s (H.P.K. Robinson via S. Jones pers. comm.), the species was first definitely reported from Britain as recently as 1996 (Phillips 1997). Since then it has become an annual visitor with approximately 30 individuals seen to date. Most records are from southern England though there was a record from as far north as The Orkneys during June